

Nojoud Ali
Delphine Minoui

NOJLOUD, divorțată la 10 ani

Traducere din limba franceză de Daniel Nicolescu

CORÍNT
ISTORIE

Cuprins

<i>Nojoud, eroină contemporană</i>	5
Capitolul 1 — La tribunal.....	11
Capitolul 2 — Khardji.....	19
Capitolul 3 — La judecător.....	37
Capitolul 4 — Căsătoria.....	45
Capitolul 5 — Shada.....	75
Capitolul 6 — Evadarea.....	85
Capitolul 7 — Divorțul.....	103
Capitolul 8 — Aniversarea.....	117
Capitolul 9 — Mona.....	125
Capitolul 10 — Întoarcerea lui Fares.....	137
Capitolul 11 — Când o să fiu avocată.....	147
<i>Epilog</i>	161
<i>Mulțumiri</i>	169

Capitolul 1

La tribunal

2 aprilie 2008

Mi se-nvârte capul. N-am văzut în viața mea atâta lume. În curtea care duce la clădirea principală a tribunalului, o mulțime de oameni se agită în toate direcțiile. Bărbați la costum și cravată, cu vrafuri de dosare îngălbenite la subsuoară. Alții sunt îmbrăcați în *zanna*, lungă tunică tradițională care se poartă în satele din nordul Yemenului. Mai sunt și toate femeile alea care zbiară și bocesc, făcând o hărmălaie insuportabilă. Mi-aș dori să le pot citi pe buze tot ce încearcă să spună, dar *niqab**-urile lor, de aceeași culoare cu rochiile lungi și negre, nu-mi îngăduie să le văd decât ochii perfect rotunzi. Par mânioase, de parcă o tornadă tocmai le-a distrus casa. Ciulesc urechile.

Nu pricep, din conversațiile lor, decât câteva vorbe: „încredințarea copiilor”, „justiție”, „drepturile

* *Niqab*-ul este un văl care acoperă întreaga față, cu excepția ochilor, și pe care îl poartă femeile musulmane în Yemen și în alte țări din Golf (Arabia Saudită, Bahrein, Qatar...).

omului"... Nu prea știu ce înseamnă toate astea. În preajma mea, o matahală cu umerii cât un dulap, cu un turban îndesat pe tâmpile și cu o pungă de plastic în mână, plină cu hârtoage, povestește celor dispuși să-l asculte că se află acolo ca să încerce să recupereze niște pământuri care i-au fost furate. Hei! Tot alergând ca un iepure buimac, ăsta era cât pe ce să dea peste mine.

Ce debandadă! Mă duce cu gândul la piața Al-Qa, pe care *Aba** o pomenește adesea, acolo unde forfotesc șomerii, în plin centru al orașului Sanaa. Fiecare pentru el, totul e să pui primul mâna pe o slujbă de-o zi, în zori, de îndată după *azan*, chemarea la rugăciunea de dimineață. Oamenilor ăstora le e atât de foame, încât inima le-a devenit o stană de piatră. Nu mai au răgaz să se-nduioșeze pentru soarta altora. Mi-ar plăcea totuși atât de mult să mă apuce cineva de mână sau să-și plece o privire duioasă asupra mea! Să fiu și eu, măcar o dată, luată în seamă! În realitate, parcă sunt invizibilă.

Nimeni nu mă vede. Sunt prea mică pentru ei. Nu le-ajung decât până la brâu. N-am decât zece ani, ori poate mai puțin, cine-o ști?

Îmi închipuiam că tribunalul arată altfel, că e un loc liniștit și curat. Casa cea mare unde Binele înfruntă Răul și unde se pot dezlega toate problemele de pe Pământ. Mai văzusem deja, la televizorul unor vecini,

* „Tată” în arabă.

niște tribunale cu judecători purtând robe lungi. Se spune că ei sunt aceia care îi pot ajuta pe oamenii aflați în nevoie. Trebuie să dau peste unul dintre ei și să-i spun toată povestea mea. Mi-e cald sub voalul ăsta. Mi-e rușine și mă doare capul. O să am oare puterea să merg mai departe? Nu. Da. Poate. E prea târziu să fac cale-ntoarsă, îmi spun. Ce-a fost mai greu a trecut. E musai să nu mă opresc.

Când am părăsit casa alor mei, azi-dimineață, mi-am jurat să nu mai calc pe-acolo până nu voi obține ce vreau.

Era ora zece fix.

— Du-te să iei pâine pentru micul dejun, mi-a zis mama, dându-mi 150 de riali*.

Cu un gest mașinal, mi-am strâns părul negru, lung și ondulat sub vălul întunecat și am pus pe mine o tunică asortată – asta e ținuta femeilor yemenite când ies pe stradă.

Am mers, tremurând toată, preț de câțiva metri, apoi am prins primul microbuz care trecea pe marele bulevard ce duce spre centrul orașului. Am coborât la capătul liniei. Și mi-am depășit teama, urcând apoi singură-singurică, pentru întâia oară în viață, într-un taxi galben.

*

* Această sumă, de 150 de riali, este echivalentul a circa 60 de eurocenți (1 euro = 258 de riali yemeniți).

În curte se așteaptă la nesfârșit. Cui să mă adresez?

Deodată, descopăr în mulțime câteva nesperate priviri complice. Acolo, în preajma scării care dă spre intrarea mării clădiri de ciment bej, trei băieți încălțați cu sandale de plastic mă cercetează din cap până-n picioare. Obrajii le sunt murdari de praf. Mă trimit cu gândul la frații mei mai mici.

— Te cântăresc pentru 10 riali! îmi aruncă unul dintre ei, ridicând un cântar micuț, plin de urmele unor lovituri.

— Un ceai, să-ți treacă de sete? mă ispitește altul, clătinând un coș încărcat cu pahare din care ies aburi.

— Un suc rece de morcovi? îmi sugerează al treilea, lățindu-și pe față un zâmbet de toată frumusețea și întinzând mâna dreaptă în speranța că va agonisi vreun bănuț.

— Nu, mulțumesc, nu mi-e sete. Și, sincer, nici nu-mi stă capul să aflu cât cântăresc! De-ar ști ei ce m-aduce pe-aici...

Descumpănită, ridic din nou capul spre toate aceste chipuri de oameni mari care se vânzolesc pe lângă mine. Femeile, cu vălurile lor lungi, seamănă toate între ele. În ce bucluc m-am băgat? Uite, acolo zăresc un bărbat cu cămașă albă și costum negru care se îndreaptă spre mine. O fi vreun judecător... sau, poate, un avocat? Hai să-mi încerc norocul.

— Scuză-mă, domnule, vreau să-l văd pe judecător!

— Judecătorul? Pe-acolo, după scară, îmi răspunde el, abia privindu-mă, înainte să dispară din nou în mulțime.

N-am de-ales. Trebuie să iau în piept scara asta în fața căreia tocmai am ajuns. E singura și ultima mea ocazie să scap. Mă simt murdară. Trebuie să urc treptele alea, una câte una, ca să-mi pot spune povestea, să traversez puzderia aia de oameni care devine și mai deasă pe măsură ce mă apropii de holul cel mare de la intrare. Aproape mă prăbușesc. Îmi revin. Ochii îmi sunt uscați de cât am plâns. Atunci când pășesc pe pardoseala de marmură, îmi simt picioarele de plumb. Nu trebuie să cedez. Nu acum.

Pe zidurile albe, aidoma celor de spital, întrezăresc niște inscripții cu litere arabe. Degeaba mă căznesc, nu le pot desluși. Am fost silită să întrerup școala în al doilea an de studii, chiar înainte ca viața mea să devină un coșmar, așa încât, în afara prenumelui meu, Nojoud, nu știu să scriu mare lucru. Sunt cât se poate de stânjenită. Privirea mi se oprește, în cele din urmă, asupra unui grup de bărbați în uniforme verzi-oliv, cu chipie înșurubate pe cap. Sunt, cu siguranță, polițiști. Sau soldați? Unul dintre ei are un kalașnikov atârnat de umăr.

Sunt înspăimântată. Dacă mă zăresc, ar putea să mă aresteze. O fetiță care fuge de-acasă nu-i un lucru normal. Tremurând, mă agăț discret de primul voal care-mi iese în cale, sperând să atrag atenția celei dindărătul său. „Hai, Nojoud!” mă îndeamnă o slabă voce interioară. „E drept că ești o fetiță. Dar ești și femeie! O femeie în toată regula, chiar dacă-ți vine greu să accepți.”

Capitolul 4

Shada

9 aprilie 2008

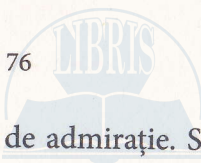
Cu telefonul mobil lipit de ureche, Shada se plimbă în sus și-n jos prin holul tribunalului.

— Trebuie să facem tot ce ne stă în putință ca s-o smulgem pe Nojoud din ghearele soțului ei! Trebuie să anunțăm presa, asociațiile de femei..., o aud exclamând, înainte să închidă și să se aplece spre mine, stând pe vine ca să fie la înălțimea mea.

— Nu-ți fie teamă, Nojoud, o să te ajut să divorțezi!

Niciodată, nimeni nu fusese atât de grijuliu cu mine. Shada e avocată. Se zice că e o avocată importantă, una dintre cele mai mari avocate din Yemen, care se luptă pentru drepturile femeilor*. O privesc cu ochii măriți

* În 1999, Shada Nasser s-a făcut remarcată apărând-o în instanță pe Amina Ali Abdul Latif, căsătorită la vârsta de zece ani și condamnată la moarte după ce fusese acuzată că și-a ucis soțul. Ca urmare a unei mobilizări fără precedent, pedeapsa capitală a fost în cele din urmă suspendată în 2005. După zece ani petrecuți îndărătul gratiilor, Amina și-a recăpătat libertatea, dar trăiește ascunsă, de teamă că rudele soțului ar încerca să se răzbune.

de admirație. Shada e frumoasă. Și gingașă. Vocea îi e ușor ascuțită și vorbește repede pentru că e, cu siguranță, foarte grăbită. Miroase frumos, a parfum asemănător celui de iasomie. Mi-a plăcut de ea de îndată ce am zărit-o. Spre deosebire de femeile din familia mea, ea nu are fața acoperită. În Yemen sunt destul de rare femeile care nu poartă *niqab*. Shada e îmbrăcată cu o haină lungă și mățăsoasă.

Pe cap, se mulțumește cu o eșarfă colorată. Pielea îi răspândește lumină, iar rujul de pe buze o face să semene cu doamnele elegante din filme. De altfel, cu ochelarii ei de soare, seamănă cu o vedetă de cinema. Ce diferență față de toate femeile acoperite în văluri pe care le întâlnim pe stradă!

— Câtă vreme ești cu mine, n-ai de ce să te mai temi, spune, mângâindu-mi fața, cu un gest liniștitor.

Ea a venit la mine, azi-dimineață, de cum m-a recunoscut. I se vorbise despre mine la tribunal, la întoarcerea din weekend. Și-a anulat imediat toate celelalte întâlniri și l-a pus pe judecător să îi promită că o va anunța de îndată ce mă voi întoarce. Voia neapărat să mă vadă.

— Scuză-mă, tu ești fetița care a venit să ceară divorțul? m-a întrebat ea mai întâi, când m-a văzut în curtea care ducea spre tribunal.

— Da, eu sunt, i-am răspuns.

— Doamne Dumnezeule! Urmează-mă, trebuie neapărat să vorbim...

*

S-au întâmplat tot felul de lucruri în ultimele zile. Încă îmi vuieste capul. De-a lungul întregului weekend – adică joia și vinerea, în Yemen –, judecătorul Abdel Wahed și soția lui m-au tratat cu o bunătate la care nu mă așteptam. Am avut parte de jucării, de mâncare gustoasă, de dușuri cu apă caldă și de mângâieri înainte de culcare. Precum copiii! În casă, am avut chiar voie să-mi scot vâlul de femeie măritată pe care soacra mea mă silea să mi-l potrivesc pe cap de îndată ce luneca într-o parte. Ce bine e să nu te temi de bătaia cu bățul, să nu tremuri la ideea că trebuie să mergi la culcare și, mai ales, să nu tresari la auzul fiecărei uși care se trânteste! În ciuda acestei griji, nopțile mele continuă să fie foarte agitate. De cum adorm, am sentimentul că mă pândește uraganul și că, dacă închid prea mult timp ochii, ușa riscă să se deschidă din nou și să apară monstrul... Câtă spaimă, câtă suferință! Judecătorul Abdel Wahed îmi spune că e normal și că va mai trece niște timp până să uit tot răul acesta.

Când m-a adus la tribunal, sâmbătă dimineață, revenirea la realitate a fost anevoioasă. La ora 9:00, eram deja așezați în biroul său, alături de alți doi judecători, Abdo și Mohammad al-Ghazi, care mi-au surâs cu bunăvoință când m-au văzut sosind. Iată însă că Mohammad al-Ghazi era frământat de o problemă importantă.

— Potrivit legii yemenite, e complicat să depui plângere împotriva tatălui și a soțului tău, mi-a spus el.

— De ce?

— E cam încurcat pentru un copil de vârsta ta. E greu de explicat.

După care a vorbit despre mai multe obstacole. Precum mulți alți copii care se nasc la țară, nu aveam documente de identitate și nici certificat de naștere... Motive lesne de înțeles pentru un om cu știință de carte precum Mohammad al-Ghazi, dar nu și pentru mine. Cu toate acestea, trebuie să mă resemnez să văd partea bună a lucrurilor. Cel puțin, mi-am spus, am dat peste niște judecători amabili, dispuși să mă ajute. La urma urmei, nimic nu-i obligă să se ocupe de mine. Ar fi putut, precum mulți alții, să-mi ignore cererea și să mă sfătuiască să-mi îndeplinesc datoriile de soție. Într-adevăr, fusese semnat un contract care primise aprobarea majorității bărbaților din familia mea. Potrivit tradiției yemenite, acesta era prin urmare valabil.

— Deocamdată, a continuat Mohammad al-Ghazi adresându-se colegilor lui, trebuie să acționăm rapid. Sugerez deci ca tatăl și soțul lui Nojoud să fie arestați preventiv. Dacă vrem s-o protejăm, e mai bine ca ei să fie la închisoare.

Închisoarea! E o pedeapsă destul de gravă. Va putea *Aba* să mă ierte? M-am simțit deodată cuprinsă de

rușine și de vinovăție. Ca să nu mai pomenesc ce stânjenită am fost când mi-au cerut să-l însoțesc pe soldatul care trebuia să-i aresteze, astfel încât să poată găsi adresa! Ai mei nu mă revăzuseră după weekend și își închipuiau, cu siguranță, că plecasem pentru totdeauna, precum fratele meu Fares. Nici nu voiam să mă gândesc la ce figură făcuse mama când frații și surorile mele începuseră să-i ceară pâinea pentru micul dejun. În plus, îmi aminteam că, la puțină vreme înainte să fug, tatăl meu se îmbolnăvisese și începuse chiar să scuipe sânge. Ar fi putut el, oare, să supraviețuiască în temniță?

Dacă murea, mi-aș fi reproșat asta toată viața... N-aveam însă de ales. Atunci când cei buni suferă, cei răi trebuie pedepsiți, mi-a explicat Abdo. M-am suit deci în mașina soldatului. Când am ajuns însă în fața ușii, aceasta era bine zăvorâtă. M-am simțit ciudat de ușurată. Iar câteva ceasuri mai târziu, când soldatul s-a întors acolo, n-a mai fost nevoie să-l însoțesc.

În aceeași seară s-a luat hotărârea să fiu dusă într-un loc sigur. În Yemen nu există cămine pentru fetele aflate în situația mea. Dar nici nu puteam să rămân o eternitate la Abdel Wahed, care fusese deja atât de bun cu mine.

— Care este unchiul tău preferat? m-a întrebat unul dintre judecători.